

ARKEOLOGISK RAPPORT

över undersökning av
fångstgrop i fångstgropssystem,
Raä 253, Skarvsjö 1:33, Stensele sn,
Västerbottens län,
Lappland.

Susanne Sundström
Västerbottens museum
1995

Rapport över undersökning av fångstgrop i fångstgropssystem Raä 253, Skarvsjö 1:33 Stensele sn, Storuman kn, västerbottens län.

(Lst dnr 220-10554/94)

Inledning

På uppdrag av Anders Landström, Lapplands Tenn AB, har Västerbottens museum undersökt, samt tagit prov ur en av fångstgroparna i fångstgropssystem Raä 253, Stensele sn. Undersökningen utfördes med anledning av att större delen av fångstgropssystemet ligger inom det vilthägn som Anders Landström uppfört och i vilket han planerar en vandringsled för turister. Han kommer att informationsskyta fångstgroparna och vill därför att någon av groparna dateras.

I enighet med Länsstyrelsens beslut har fångstgropen återställt till ursprungligt skick efter undersökningens slutförande.

Administrativa uppgifter

Undersökningen utfördes av extra antikvarie Susanne Sundström under tiden 1995-06-13 -1995-06-14. Totalt åtgick 14 antikvarietimmar, 8 grovarbetstimmar samt 3 grävmaskintimmar. Den undersökta ytan är 5,7 m².

Läge och topografi

Fångstgropssystem Raä 253, Stensele sn, går i NNV-SSÖ och består av 12 gropar. Det följer västra sidan av en av meandrarna i Storbäcken. Den undersökta gropen är den 5:e gropen från söder och ligger ca 35 m nordväst om en bäckkrök.

Terrängen består av små sand- och grusåsar. Jordarten är sand med inslag av grus och mindre stenar.

Ek. karta 23h 2-3 c-d.

Målsättning

Syftet med undersökningen var att ta ett kolprov för C-14 datering av gropen inför den planerade uppskytningen.

Metod

För att med minsta möjliga ingrepp ta prov för C-14 analys och samtidigt få möjlighet att dokumentera gropens uppbyggnad, grävdes ett ca 0,6 m br schakt rakt genom gropen från vallarnas ytterkanter.

Höjdnivåer mättes in från en hypotetisk fix belägen på en stubbe i närheten av gropen.

Anläggningsbeskrivning

Gropen är den 5:e gropen från söder av fångstgropssystemets totalt 12 gropar. Den ligger ca 35 m SV om Storbäcken och 5 m SV om grop 6.

Marken utgörs av en sandås beväxt med gles blandskog och med en markvegetation av lingon och kråkbär. Vid undersökningstillfället var anläggningen röjd.

Ovan torv syntes anläggningen som en 4,5x3,8 m stor (Ö-V) och 1 m dj försänkning. Runt större delen av gropen gick en upp till 2 m br vall. Vallen var tydlig i söder och öster men något diffus i väster och norr.

I botten av gropen finns ett ca 2m l och 0,5 m br, rektangulärt bottenplan.

Ett 0,6 m br och 9 m l schakt grävdes tvärs över gropen, från ytterkanten av dess norra vall till ytterkanten av dess södra vall.

Överst fanns ett 0,05 - 0,25 m tj torvlager. Under detta kom ett ytterst tunt, ibland obefintligt, blekeskikt. I centrum av gropen saknades blekeskiktet under torven. Därefter fanns ett rödjordlager som var som tunnast i utkanterna av vallarna (0,2-0,3 m) och som tjockast i mitten av gropen (1 m tj).

Under torven, i centrum av gropen, fanns ett ca 0,7 m br och 0,35 m dj, omrört lager som hade inslag av torv, grå sand, rödjord och kol. Under detta fanns ett tunt blekeskikt.

På bägge sidor av gropen, i vallarna, fanns strängar av bleke i rödjordslagret.

Under rödjorden kom grå, grusblandad sand som blev grövre mot botten av schaktet.

Sammanfattning

Gropens ursprungliga djup bör ha varit ca 2 m. Om man utgår från att den södra vallen som är brantare och där den ursprungliga markytan, i form av ett undre blekelager, fortfarande till största del befinner sig under vallen, är mer intakt än den norra sidan som är flackare och vars undre blekelager halkat ner på insidan av gropen, så bör gropen från början varit smalare upptill.

Bredden på det rektangulära bottenplanet motsvaras i det närmsta av bredden på det omrörda lagret som kunde iakttagas i profilen.

Från gropens botten har kol insamlats och skickats för C-14 analys. Analyresultatet blev 1770 ± 80 BP.

Fotolista

Fotograf Susanne Sundström

Svart/vit film nr C 232305

Bild 1 Stensele sn, Raä 253, grop 5 från NNÖ

Bild 2 Stensele sn, Raä 253, grop 5 från NNÖ

Bild 3 Stensele sn, Raä 253, grop 5 från NNÖ

Bild 4 Stensele sn, Raä 253, grop 5 från V

Bild 5 Stensele sn, Raä 253, grop 5 från V

Bild 6 Anders Landströms tama ren Moses

Bild 7 Anders Landströms tama ren Moses

Bild 8 Stensele sn, Raä 253, grop 5 efter restaurering, från NNV

Bild 9 Stensele sn, Raä 253, grop 5 efter restaurering, från NNV

Bild 10 Stensele sn, Raä 253, grop 5 efter restaurering, från NNV

Kolprovslista

Prov 1, taget från mitten av anrikningslagret.

Prov 2, " " botten av gropen.

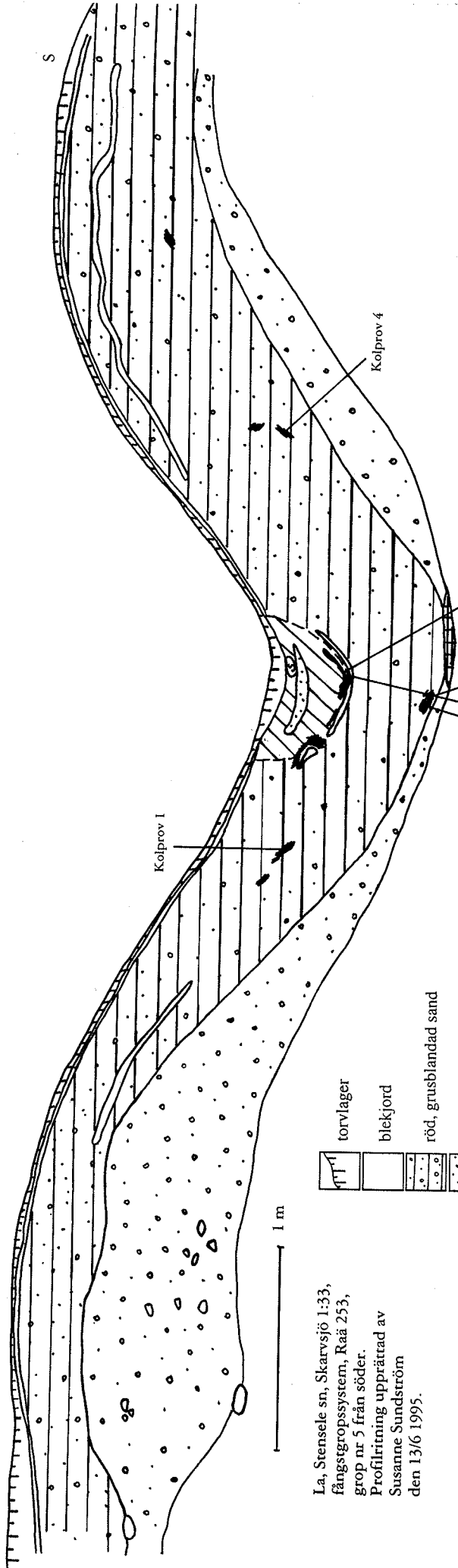
Prov 3, " " undre delen av det omrörda lagret i centrum av gropen.

Prov 4, " " mitten av anrikningslagret.

Prov 5, " " undre delen av det omrörda lagret i centrum av gropen.

Prov 6, " " botten av gropen. Analysresultat: 1770 ± 80 BP (Beta 83612).

+10 m
N

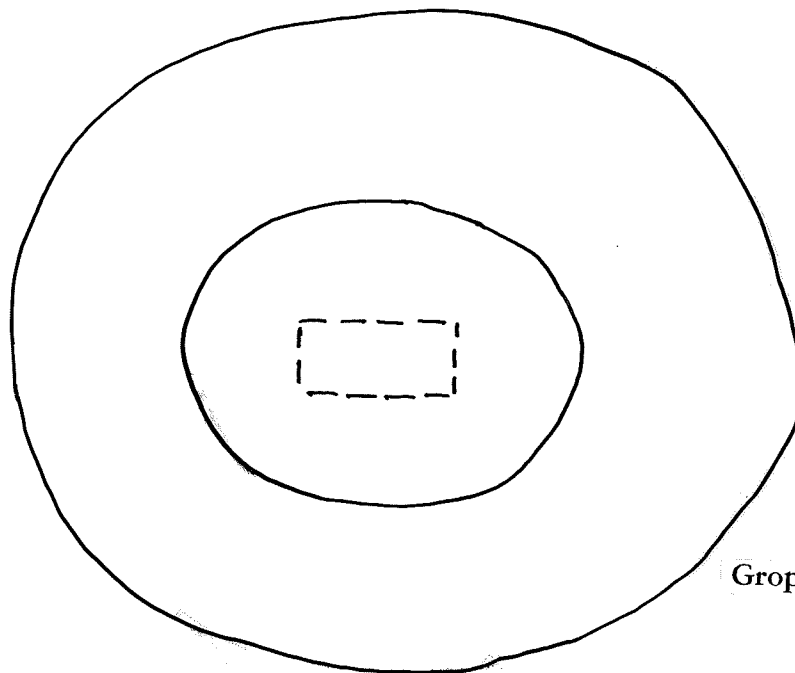
+9 m

La, Stensele sn, Skarvsjö 1:33,
 fångstgropssystem, Raå 253,
 grop nr 5 från söder.
 Profiltrining upprättad av
 Susanne Sundström
 den 13/6 1995.

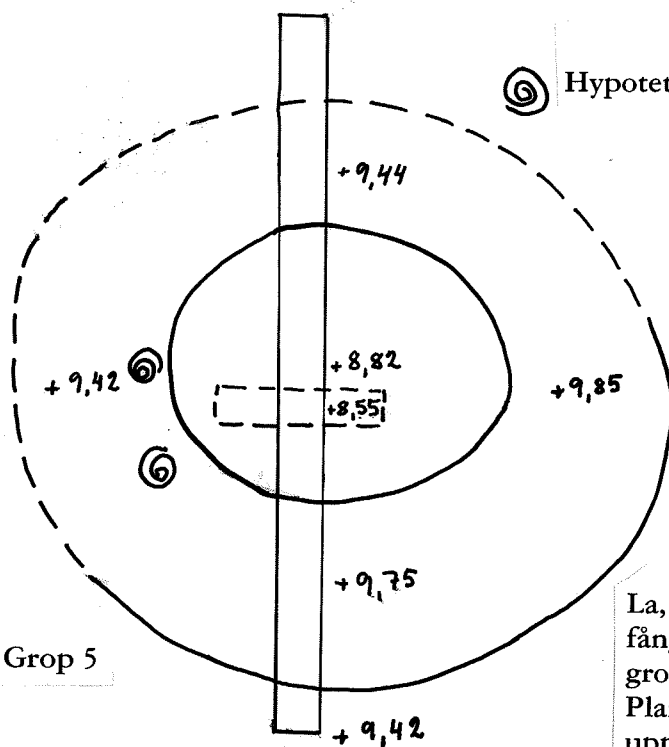
+8 m

- torvlager
- blekjord
- röd, grusblandad sand
- grå, grusblandad sand
- skenhälla
- omrört lager med humus
- kol
- fin sand

1 m

Grop 6

⊙ Hypotetisk höjdfix på stubbe

Grop 5

La, Stensele sn, Skarvsjö 1:33,
fångstgropssystem, Raä 253,
grop nr 5 från söder.
Planritning skala 1:100,
upprättad av Susanne Sundström
den 13/6 1995.